

Tuinstudio Lippets

Landschapsanalyse

Oude Ijselstreek - Gendringen

Gegevens klant:

B.J. te Pas Akkerbouw

Eikelenboomseweg 2

7081 HC, Gendringen

Inhoud

Algemeen/geschiedenis	2
Geomorfologie	3
Bodem projectgebied.....	5
Ruimtelijke patronen in het landschap	6
Ecologie	6
Bronnen.....	7

Algemeen/geschiedenis

Oude IJsselstreek is in 2005 ontstaan uit een fusie van de voormalige gemeenten Gendringen en Wisch. Verspreid over 15 kernen wonen circa 39.000 mensen. Ongeveer een kwart daarvan woont in Ulft. Toch is Terborg het enige stadje in de gemeente; de stadsrechten dateren uit 1419. Andere grote plaatsen zijn Varsseveld, Silvolde en Gendringen. Het gemeentehuis is gevestigd in Gendringen en Otwin van Dijk is de burgemeester.

De gemeente is vernoemd naar de rivier de Oude IJssel, die van groot belang is voor de gemeente en tal van recreatiemogelijkheden biedt. Vroeger leverde de rivier ijzer. Aan de oevers vestigden zich bekende ijzersmelterijen als ATAG, Pelgrim, Etna en DRU. Honderden jaren geleden ontstond hier zo één van de eerste industriegebieden van Nederland. Nu zijn er tal van innovatieve maakbedrijven in de gemeente. En dat is mooi, want de Achterhoek zet in op smart industry: traditionele ambachten combineren met hightech innovaties

Gendringen

Gendringen ligt pal aan de grens met Duitsland en heeft ruim 4.400 inwoners. Volgens overlevering zou de naam Gendringen verwijzen naar genten, de mannetjesganzen. Jaarlijks vindt eind december de traditionele ganzenmarkt plaats. In de Middeleeuwen was **Gendringen** een vesting. De toen drassige omgeving zal een rol in de weerbaarheid hebben gespeeld. Het dorp was bezit van de aartsbisschop van Keulen en net als Etten in leen gegeven aan de Heren van Bergh die in het kasteel in 's-Heerenberg resideerden. Het dorp werd in 1830 door een grote brand getroffen, die bijna het hele dorpscentrum vernietigde. De huidige Nederlands Hervormde kerk is de opvolger van de middeleeuwse kerspelkerk die eveneens afbrandde. De katholieke kerk is aan het eind van de 19e eeuw gebouwd. Een maquette en een monumentje bij de bibliotheek herinneren aan de bekende dichter, componist, schrijver en landbouwkundige A.C.W. Staring, die in 1767 op de Bringenborg het levenslicht zag. Op de plek van zijn geboortehuis werd de Staring Leeszaal gebouwd. Aan de rand van Gendringen staat het gemeentehuis van Oude IJsselstreek. In de directe omgeving van het dorp bevinden zich verschillende natuur- en recreatiegebieden, waaronder het Kluunpad en Engbergen. Engbergen is een gebied met bos, weilanden en rustig kabbelende watertjes. De zandduinen zijn gevormd tijdens de laatste ijstijd. In het bos is een openluchttheater en een speeltuin met een restaurant, waar het zomers heerlijk koel onder de bomen is.

Geomorfologie

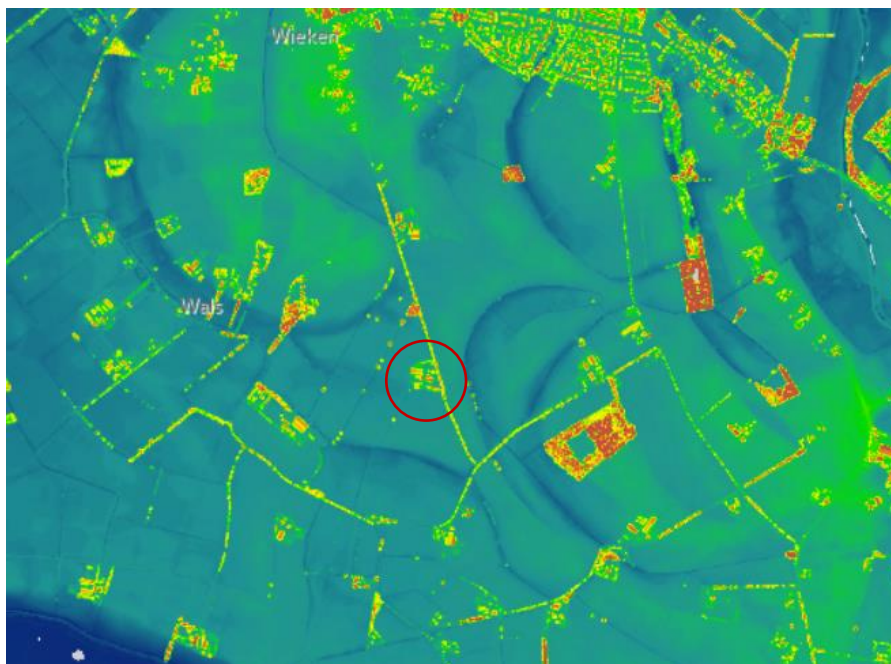
De omgeving bevat afzettingen van de formatie van Echteld.

De Formatie van Echteld of Echteld Formatie (sic, afkorting: EC) is een jonge geologische formatie in Nederland. De formatie bestaat uit rivierafzettingen uit het Holocene (ongeveer vanaf 10.000 jaar geleden gevormd). Ze ligt in grote delen van Midden-Nederland aan het oppervlakte, waar ze werd afgezet door de Rijn, Maas en IJssel en hun huidige en vroegere vertakkingen. In dit gebied zijn de rivierafzettingen van de IJssel.



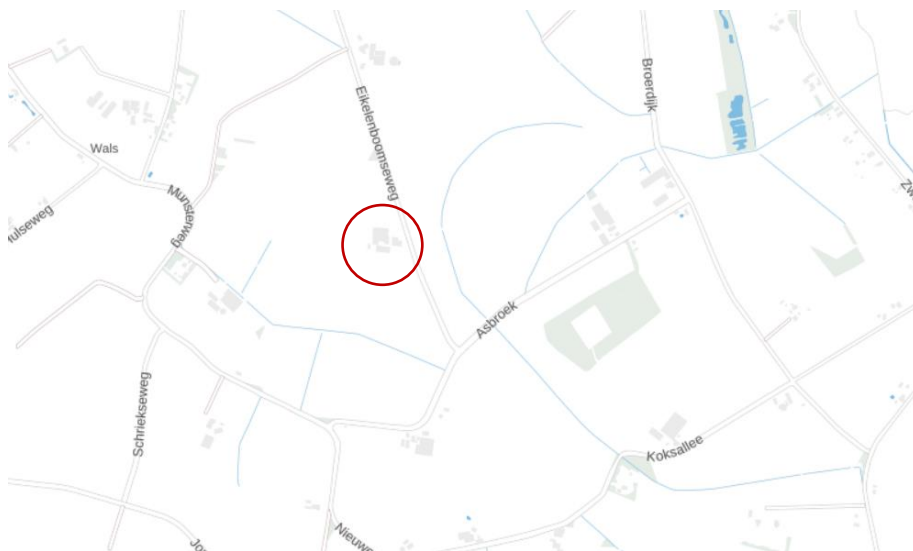
FIGUUR 1) GEOMORFOLOGIE

Het erf bevindt zich in een oude restgeul van de IJssel waarin zich niet veel hoogte verschil te beleven is. Op AHN hoogte kaart(figuur 2) zijn verschillende hoogteverschillen te zien wat waarschijnlijk deels restgeulen zijn van de IJssel. Daarnaast zullen het bestaande beken en sloten zijn in het landschap(figuur 3).



FIGUUR 2) AHN HOOGTE KAART

AHN2 DSM - Blauw / Groen / Oranje (dynamische opmaak)



FIGUUR 3) WATERGANGEN, WEGEN EN BEBOUWING

Bodem projectgebied

Het projectgebied is gelokaliseerd in rivierklei landschap. De bodem op de directe locatie bevat zware zavel (poldervaaggrond KRn2). Daarnaast grenst het aan een gebied met oude rivier klei (Poldervaaggrond-KRn8). Dit is waar te nemen op figuur 4.

Zavel is een mengsel van zand en klei. Het heeft de lichte eigenschap van zand en de rijkheid aan mineralen van klei. Bij zware zavel bevat de grond meer klei waardoor de bodem moeilijker te bewerken is en het gewicht hoger licht. Maar hier staat dus tegenover dat het relatief rijk aan mineralen is.



FIGUUR 4) LEGENDA BODEMKAART



FIGUUR 5) BODEMKAART

Ruimtelijke patronen in het landschap

Het gebied omvat voornamelijk mozaïek verkaveling. Waarbij de kavels die dicht bij de rivier liggen een groter oppervlak hebben. De wat nattere percelen bevatten voornamelijk grasland zodat de overlast van de natte grond wordt beperkt en het perceel het meest efficiënt kan worden gebruikt. Op de drogere gebieden zijn akkerlanden te vinden (op stroomruggen of zandruggen)

Ecologie

Het projectgebied heeft een grondwatertrap 3 of 4 (het ligt op de grens). Dit betekent dat de minimale grondwaterstand 100cm is en de hoogste grondwaterstand 25 cm is. Dit betekent dat het gebied vrij nat is waarbij de PNV (potentieel natuurlijke vegetatie) Iepenrijke Eiken-essenbossen hoort. Dit gebied wordt op de biologische waarderingskaart aangeduid als zeer waardevol.

Het essen-ipebos heeft in België en Nederland slechts twee weinig bruikbare kensoorten, de donkere ooievaarsbek, die hier enkel als stinsenplant voorkomt, en het zeldzame hondstarwegras.

In de boomlaag domineren gewone es, gewone esdoorn en zomereik, met gladde iep op het tweede plan. De struiklaag bevat meestal eenstijlige meidoorn, gewone vlier en gewone vogelkers. De onderbegroeiing omvat een aantal stikstofminnende soorten als grote brandnetel, geel nagelkruid, kleeftkruid en hondsdrif, wijzend op betrekkelijke voedselrijkdom in de bodem. Net zoals in het abelen-ipebos vinden we er verschillende stinsenplanten, met de Italiaanse aronskelk, holwortel en bostulp als onderscheidende soorten.

De moslaag is meestal goed ontwikkeld met soms veel epifytische soorten als het spatelmos, schijfjesmos, recht palmpjesmos en glad kringmos.

De voor België en Nederland belangrijkste soorten zijn:

Boomlaag: Gewone esdoorn, Gladde iep, Gewone es, Zomereik, beuk, Witte paardenkastanje en Zwarte els.

Struiklaag: Gewone vogelkers, aalbes, eenstijlige meidoorn, gewone vlier, wilde kardinaalsmuts en hazelaar.

Kruidlaag: Hondstarwegras, Donkere ooievaarsbek, Bloedzuring, Dagkoekoeksbloem, Reuzenzwekgras, Gewoon speenkruid, Klimop, Bosandoorn, Groot heksenkruid, Gevlekte aronskelk, Grote brandnetel, Geel nagelkruid, Kleeftkruid, Hondsdraf, Look-zonder-look, Ruw beemdgras, Fluitenkruid, Zevenblad, Dauwbraam, robertskruid, Drienergmuur, Gewoon sneeuwkllokje.

Dus de PNV in dit gebied is een Iepenrijke Eiken-essenbossen. De genoemde soorten groeien goed in deze omgeving omdat ze hier vanuit origine groeien, dit is dus de juiste habitat voor deze planten.

Bronnen

<https://www.natuurlijkachterhoek.org/de-gemeenten/oude-ijsselstreek/oude-ijsselstreek-algemeen/>

<https://www.stichting-gendringen-leefbaar.nl/gendringen-ons-dorp/geschiedenis-gendringen/#:~:text=Gendringen%20wordt%20%E2%80%93%20als%20kerspel%20of,de%20Graven%20van%20den%20Bergh>

<https://www.atlas1868.nl/ge/gendringen1.html>

<https://app.pdok.nl/viewer/?origin=pdoknl>

<https://www.klimaateffectatlas.nl/nl/>

<https://www.ahn.nl/ahn-viewer>

https://nl.wikipedia.org/wiki/Formatie_van_Echteld

<https://www.topotijdreis.nl/vergelijk/kaart/1901/kaart/2021/@222203,430227,9.87>

<https://www.h2owaternetwerk.nl/vakartikelen/landsdekkende-actuele-informatie-over-grondwatertrappen-digitaal-beschikbaar>

<https://www.dinoloket.nl/ondergrondmodellen>

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Essen-iepenbos>